

Vlaanderen
is wetenschap

Visbestandopnames in het bekken van de Zeeschelde (2017)

Meting nulsituatie en situatie na één jaar in het kader
van de monitoring van het Sigmaplan

Jan Breine, Wim Mertens, Adinda de Bruyn, Linde Galle, Isabel Lambeens, Yves Maes en
Gerlinde Van Thuyne

**INSTITUUT
NATUUR- EN BOSONDERZOEK**

Auteurs:

Jan Breine, Wim Mertens, Adinda de Bruyn, Linde Galle, Isabel Lambeens, Yves Maes en Gerlinde Van Thuyne
Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek

Het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek (INBO) is het Vlaams onderzoeks- en kenniscentrum voor natuur en het duurzame beheer en gebruik ervan. Het INBO verricht onderzoek en levert kennis aan al wie het beleid voorbereidt, uitvoert of erin geïnteresseerd is.

Vestiging:

INBO Linkebeek
Dwersbos 28, 1630 linkebeek
www.inbo.be

e-mail:

jan.breine@inbo.be

Wijze van citeren:

J. Breine, W. Mertens, A. De Bruyn, L. Galle, I. Lambeens, Y. Maes en G. Van Thuyne (2018). Visbestandopnames in het bekken van de Zeeschelde (2017). Meting nulsituatie en situatie na één jaar in het kader van de monitoring van het Sigmoplan. Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (2). Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek, Brussel.
DOI: doi.org/10.21436/inbor.13778582

D/2018/3241/039

Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (2)
ISSN: 1782-9054

Verantwoordelijke uitgever:

Maurice Hoffmann

Foto cover:

Elektrisch vissen in de Bernemse Laak

Dit onderzoek werd uitgevoerd in opdracht van:

Agentschap Natuur en Bos

AGENTSCHAP
NATUUR & BOS

Visbestandopnames in het bekken van de Zeeschelde (2017)

Meting nulsituatie en situatie na één jaar in het kader van de monitoring van het Sigmoplan

Jan Breine, Wim Mertens, Adinda De Bruyn, Linde Galle, Isabel Lambeens, Yves Maes en Gerlinde Van Thuyne

Rapporten van het Instituut voor Natuur- en Bosonderzoek 2018 (2)
D/2018/3241/039

Dankwoord

Het visbestand in de T0- en T1-locaties bemonsteren is moeilijk werk. De locaties zijn meestal slecht bereikbaar. Er moet worden geploeterd in het slib om fuiknetten te plaatsen en op te halen. En soms moet er worden geklauterd tussen overhangende takken om elektrisch te vissen. Maar dat weerhield onze enthousiaste arbeiders en technici er niet van om de campagnes met succes uit te voeren. Dank je wel Danny Bombaerts, Jean-Pierre Croonen, Franky Dens, Marc Dewit, Jan Vanden Houten, Koen Thibau en Joris Vernailen.

Dank je wel Hugo Verreycken voor het nalezen van het rapport.

Tenslotte zijn we de eigenaars van de gebieden dankbaar dat we op hun terrein ons onderzoek mochten uitvoeren.

Samenvatting

Onderzoekers van het INBO hebben in de pas aangelegde overstromingsgebieden in de Wijmeers (T1), het Weymeerbroek (T1), het Zennegat (T1) en in de toekomstige overstromingsgebieden Hof van Lachenen (T0) en de ANB-vijvers in Hulshout (T0) het visbestand bemonsterd. In het voor- en najaar van 2017 werden 16 locaties bemonsterd. Alle locaties werden elektrisch afgevist en op de meeste locaties plaatsten we ook fuiken.

English abstract

In 2017 INBO researchers surveyed fish assemblages in the flood control areas Wijmeers (T1), Weymeerbroek (T1), Zennegat (T1) and in the future flood control areas (T0) Hof van Lachenen and the ANB ponds in Hulshout. Fish surveys occurred in spring and autumn. Where possible two techniques were used to sample the fish assemblages: electric fishing and fyke netting.

We will report later on the results of the surveys in the Zennegat as we still have to fish the two ponds there.

We caught 13 fish species in WMS02 the big pond in the Wijmeers, 6 in WMS03 en 4 in WMS04; in the area near the breach we only caught some juveniles of 4 species.

In the Weymeerbroek only three fish species were caught.

The ponds in both Hof van Lachenen and Hulshout have also a low species diversity.

Inhoudsopgave

Dankwoord	4
Samenvatting	5
English abstract.....	6
1 Inleiding	8
2 Materiaal en methoden	9
2.1 Het studiegebied	9
2.2 Staalnamestations en waterkwaliteit.....	21
2.3 Bemonsteringmethodes.....	22
3 Resultaten visbestandopnames.....	25
3.1 Algemeen	25
3.1.1 Aantal soorten.....	25
3.2 Aantal soorten en individuen per gebied	26
3.2.1 Het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG)-wetland Wijmeers.....	26
3.2.1.1 WMS02.....	26
3.2.1.2 WMS03.....	27
3.2.1.3 WMS04.....	28
3.2.1.4 WMS05.....	29
3.2.1.5 WMO	29
3.2.2 Het Weymeerbroek.....	29
3.2.3 Het Zennegat.....	29
3.2.4 Hof van Lachenen.....	30
3.2.4.1 HLS01	30
3.2.4.2 HLS02	30
3.2.4.3 HLS03	31
3.2.5 Hulshout.....	32
3.2.5.1 GNS08	32
3.2.5.2 GNS10	32
3.2.5.3 GNW10.....	33
3.2.5.4 GNS11	33
3.2.5.5 GNW11.....	33
4 Besluiten	34
5 Referenties.....	35

1 Inleiding

In het kader van het Sigmaplan zijn verschillende activiteiten voorzien voor de realisatie van veiligheid tegen overstroming en voor natuurontwikkeling. De gewenste ontwikkeling gaat van estuariene natuur, onder vorm van ontpoldering en gebieden met gecontroleerd gereduceerd getij, tot terrestrisch wetland (Couderé *et al.*, 2005).

Onderzoekers van het INBO voerden visbestandopnames uit in het toekomstige overstromingsgebied Kruikeke-Bazel-Rupelmonde in 2007 en 2008 (Mertens *et al.*, 2010). In 2009 en 2010 werden overstromingsgebieden langsheen de Zeeschelde bemonsterd (Breine *et al.*, 2010, 2011). In het najaar van 2014 en het voorjaar van 2015 werden de toekomstige overstromingsgebieden in het bekken van de Grote Nete (Zammel, Itegem, Heist-op-den-Berg), Kleine Nete (nabij Nijlen en Lier), in het Schouselbroek (nabij Steendorp) en Schellandpolder (Hingene) bemonsterd (Breine *et al.*, 2015). In 2016 werd langsheen de Demer in toekomstige overstromingsgebieden en langsheen de Zeeschelde in het pas aangelegd overstromingsgebied in de Wijmeers het visbestand bemonsterd (Galle *et al.*, 2017).

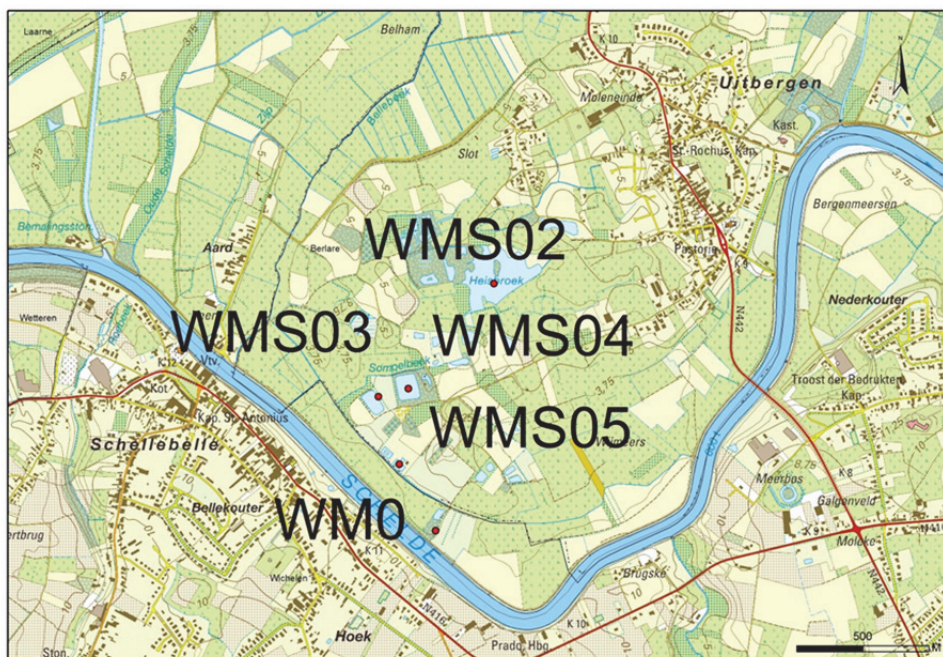
In het voor- en najaar van 2017 bemonsterden we in het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG-wetland) de Wijmeers de grote plas, een oude zandwinningsput, een oude visvijver, een plas (enkel voorjaar) aan de overlooptdijk en het ontpolderingsgebied aan de dijkopening (enkel najaar). Wijmeers is sinds eind 2015 als gecontroleerd overstromingsgebied voltooid. Dit gebied kan eens per 50 à 100 jaar onderwaterlopen, als de overstromingsgebieden Paardeweide en Bergenmeersen al gevuld zijn (Bron: www.sigmaplan.be). In 2009 bemonsterden de onderzoekers van het INBO het gebied voor aanvang van de werken (Breine *et al.*, 2010) alsook enkele locaties in 2016 (Galle *et al.*, 2017). In het Weymeerbroek werd een gracht bemonsterd gelegen tussen de Durme en Oude Durme. Het Weymeerbroek is een wetland van 50,5 ha met een typisch. In het gecontroleerde overstromingsgebied met gereduceerd getij (GGG) aan het Zennegat werden twee plassen bemonsterd in het voor- en najaar van 2017. Het gebied functioneert al sinds 2016 als overstromingsgebied (GOG). Het gereduceerd getij is pas in juni 2017 ingesteld, na de eerste bemonstering. In het Hof van Lachenen werden in het voorjaar drie vijvers die tot roerdomp en moerasvogelgebied ontwikkeld zullen worden, bemonsterd en twee hiervan in het najaar. Het Hof van Lachenen (15 ha) is een toekomstig wetland en maakt deel uit van de zone Beneden Nete die ongeveer 49 ha groot is. In het ANB-gebied in Hulshout dicht bij de Grote Nete liggen vijf vijvers en een beek (Bernemse Laak). Het hele gebied wordt moerasgebied. In dit gebied visten we in deze beek en één vijver in het voorjaar van 2017. In het najaar stond de beek leeg en was het waterniveau te laag in de vijver om er te kunnen vissen. In het gebied de Hogewegbeemden (Hulshout) visten we op twee oude visputten en de Oude Molenlaak die naar de Nete stroomt.

De hier beschreven visbestandopnames geven een beeld van de aanwezige visgemeenschappen in de verschillende projectgebieden voorafgaand aan de inrichting (de nul-situatie (T0)) of na de werken (de één-situatie (T1)). De toegepaste vistechnieken waren fuikvisserij en elektrovisserij.

2 Materiaal en methoden

2.1 Het studiegebied

Vier locaties (WMS02-5) liggen in het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG)-wetland en één (WM0) in het ontpolderde gebied van de Wijmeers (Figuur 1).

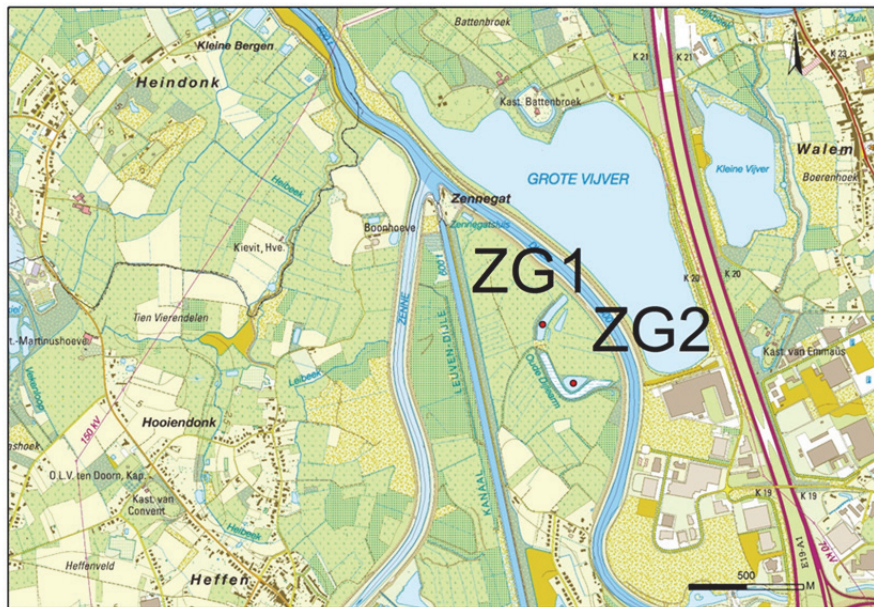
Figuur 1 Bemonsterde T1-locaties in Wijmeers in 2017.

Eén locatie ligt in het Weymeerbroek (Figuur 2).

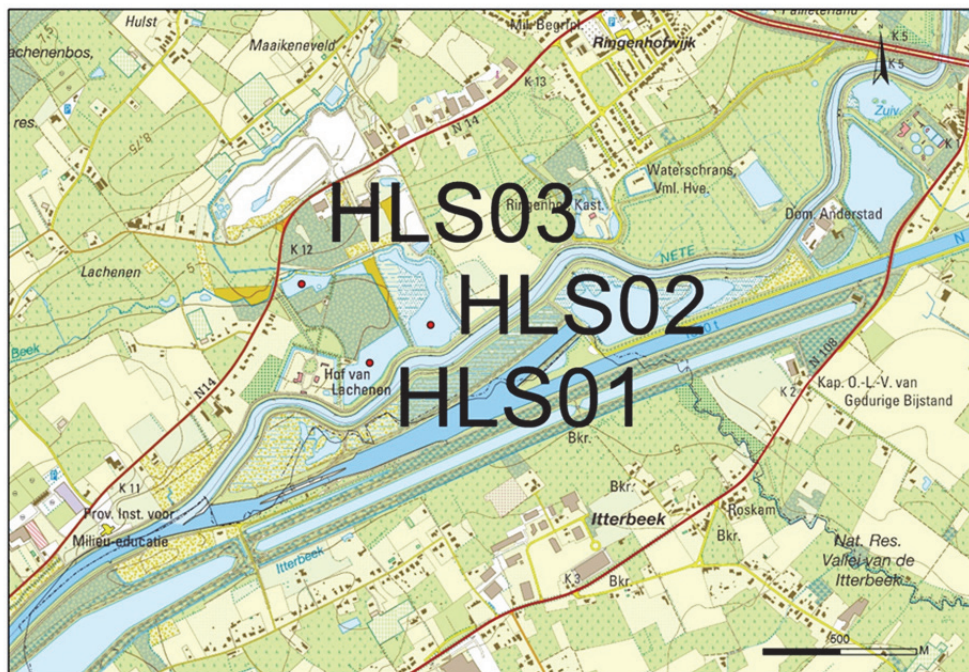
Figuur 2 Bemonsterde T1-locatie in het Weymeerbroek in 2017.

Twee locaties liggen aan het Zennegat (Figuur 3).

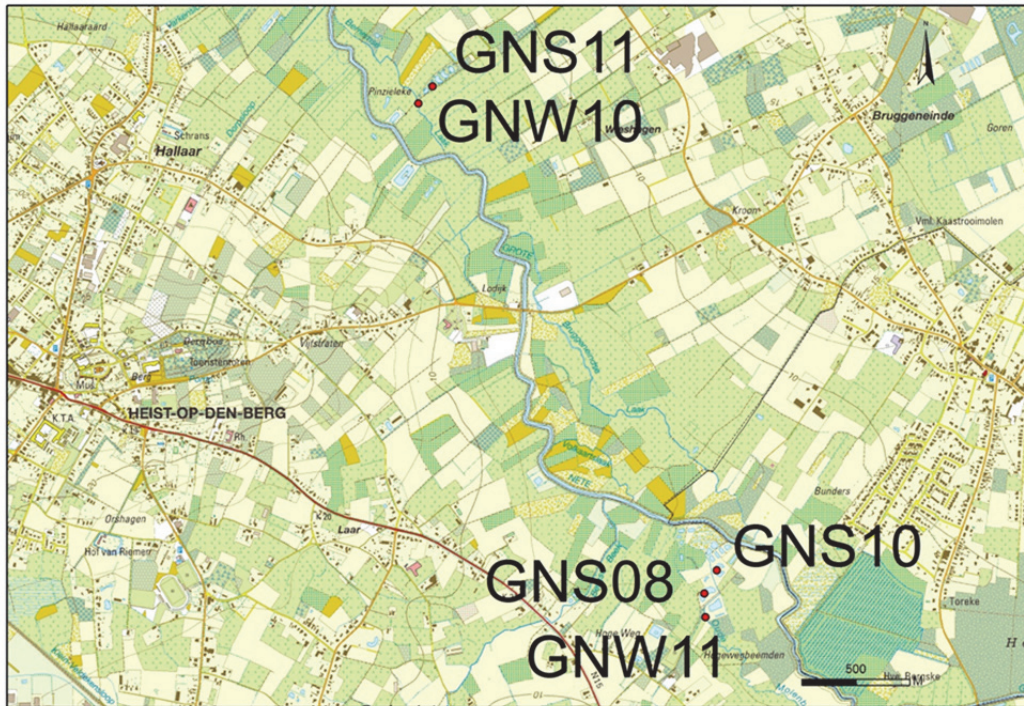
Figuur 3 Bemonsterde T1-locaties aan het Zennegat in 2017.

Drie locaties liggen in het Hof van Lachenen (Figuur 4).

Figuur 4 Bemonsterde T0-locaties in het Hof van Lachenen in 2017.

Vijf locaties liggen in Hulshout (Figuur 5).

Figuur 5 Bemonsterde T0-locaties in Hulshout in 2017.

De bemonsterde locaties worden hieronder kort toegelicht.

Het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG)-wetland Wijmeers.

WMS02 is een groot wateroppervlak met drie zones gelegen nabij Aard (Uitbergen) (Figuur 6). De vijver is omgeven door grasland en langs de natuurlijke oevers staan bomen. In het midden ligt een klein eilandje. De vijver ligt in een zone die eenmaal om de 100 jaar kan overstromen.

Figuur 6 WMS02.

WMS03 is een oude diepe zandwinningsput, iets dichterbij de ontpoldering gelegen (tegen de Zeeschelde) dan WMS02 (Figuur 7). Oeverwaluw nest er in de oevers. Het gebied is schraler dan de zone waarin WMS02 ligt.

Figuur 7 WMS03 oude zandwinningsput.

WMS04 is een oude heringerichte visvijver, naast WMS03. De natuurlijke oevers zijn begroeid met gras (Figuur 8).

Figuur 8 WMS04 oude visvijver.

WMS05 een plas gelegen aan de overloop dijk. Een rietkraag staat langs de oevers (Figuur 9). In de plas ligt veel bouwafval.

Figuur 9 WMS05.

WMO is een grote ontpolderingsvlakte gelegen aan de dijkbreuk. Er staan bomen en er zijn rietkragen. Het gebied loopt vol water bij vloed.

Figuur 10 WM0.

Het wetland Weymeerbroek (T1)

WB1 is een gracht in een graslandvlakte gelegen in Waasmunster tussen de Oude Durme en de Durme (Figuur 11).

Figuur 11 WB1.

Het GGG Zennegat (T0 en T1)

ZG1 is een oude Dijlemeander net voor de uitwateringssluis in een schraal landschap (Figuur 12).

Figuur 12 ZG1.

ZG2 is een grote vijver ten zuiden van ZG1 (Figuur 13).

Figuur 13 ZG2.

Toekomstig wetland Hof van Lachenen (T0)

HLS01 is een grote ondiepe vijver met natuurlijke oevers begroeid met bomen en gras (Figuur 14).

Figuur 14 HLS01.

HLS02 is een grote eveneens ondiepe vijver gelegen tegen de dijk van de Nete (Figuur 15). Tussen deze vijver en HLS01 ligt een oude spoorwegberm. Eén oever heeft een goed ontwikkelde rietkraag. Aan één kant is er een smallere kronkelende uitloper tot tegen de verharde dijk.

Figuur 15 HLS02.

HLS03 ligt tegen de grote baan, net naast een privéweg en staat met een gracht in verbinding met HLS01. De vijver ligt tussen bomen (Figuur 16).

Figuur 16 HLS03.

Toekomstig moerasgebied in Hulshout (T0)

Nabij de Hogeweg (Moerbeemden) liggen drie vijvers. **GNS08** is een oude verwaarloosde visvijver (Figuur 17). Een gedeelte van de oever is verstevigd. De put is omgeven door naaldbomen.

Figuur 17 GNS08.

Langs GNS08 stroomt de Oude Molenlaak (**GNW11**) naar de Nete (Figuur 18). De oevers zijn verstevigd en de beek is ondiep.

Figuur 18 GNW11.

Ten noordoosten van GNS08 ligt **GNS10**, een hoefijzervormig viswater omgeven door naaldbomen (Figuur 19).

Figuur 19 GNS10.

Nabij de Hallaardse Aard, ten zuiden van GNS08 ligt **GNS11**. Het is de verst gelegen vijver van een reeks van vijf vijvers stroomafwaarts de Nete (Figuur 5). Het is een kleine oude visvijver omgeven door naaldbomen (Figuur 20).

Figuur 20 GNS11.

De weg langs de vijver loopt iets verder over een beekje (Bernemse Laak), **GNW10** dat naar de Nete vloeit (Figuur 21). Langs de oevers staan enkele naaldbomen en ligt een grasland.

Figuur 21 GNW10.

2.2 Staalnamestations en waterkwaliteit

In totaal bemonsterden we 16 locaties (Tabel 1). Op het terrein noteerden we volgende parameters: saliniteit, watertemperatuur, zuurstof, zuurgraad, turbiditeit, doorzicht en conductiviteit.

Tabel 1 Coördinaten van de staalnamestations en waterkwaliteit parameters op het moment van de staalname (met O₂= zuurstofconcentratie, pH= zuurgraad). Open cel = niet gemeten.

Locatie	Locatienummer	Datum	X	Y	Saliniteit (‰)	Watertemperatuur (°C)	O ₂ (mg/l)	O ₂ (%)	pH	Turbiditeit (NTU)	Doorzicht (m)	Conductiviteit (µS/cm)
Wijmeers (T1)												
Grote plas Wijmeers	WMS02	22/03/2017	120276	189649		9,4	9,11	79,1	7,81	12,5	0,73	380,0
Oude zandwinningsput	WMS03	22/03/2017	119839	189222		9,4	11,91	103,4	8,20	7,12	1,10	336,0
Oude visvijver	WMS04	23/03/2017	119952	189253		10,2	11,30	100,4	8,16	6,83	1,10	492,0
Wijmeers plas	WMS05	23/03/2017	119918	188968		12,0	8,03	74,2	7,98	3,4	0,70	549,0
Grote plas Wijmeers	WMS02	8/11/2017	120276	189649	0,22	6,2	8,30	66,4	7,78	11,8		290,0
Oude zandwinningsput	WMS03	9/11/2017	119839	189222	0,16	10,2	6,60	57,8	7,59	14,0		241,0
Oude visvijver	WMS04	9/11/2017	119952	189253	0,26	9,6	9,76	84,4	7,99	12,8		384,0
Ontpoldering	WMO	8/11/2017	120055	188717	0,50	8,8	9,1	77,6	7,9	236		699,0
Weymeerbroek (T1)												
Gracht	WBW1	21/03/2017	131888	199698		10,5	13,19	117,8	7,60	16,2	0,20	621,0
Gracht	WBW1	10/11/2017	131888	199698	0,70	8,6	8,26	70,2	7,9	9,62		965,0
Zennegat (T0/T1)												
Plas	ZG1	20/03/2017	154781	194338		11,3	12,76	116,5	8,7	8,96	0,85	550,0
Plas	ZG1	21/03/2017	154781	194338		10,4	11,78	105,1	8,63	29,2		563,0
Plas	ZG2	20/03/2017	154915	194082		10,8	10,52	94,8	8,18	13,6	0,78	594,0
Plas	ZG2	21/03/2017	154915	194082		9,9	10,42	91,9	8,25	14,1		602,0
Plas	ZG1	19/09/2017	154781	194338	0,47	15,9	7,70	78,0	7,54	45,4		789,0
Plas	ZG2	18/09/2017	154915	194082	0,79	15,7	9,71	98,3	8	12,9		1281,0
Hof van Lachenen (T0)												
Vijver	HLS01	27/02/2017	161909	200435	0,17	9,2	11,6	103,3	8,45	35,0	0,45	256,0
Vijver	HLS02	27/02/2017	162107	200559	0,13	10,0	9,12	82,6	8,75	83,3		193,1
Vijver	HLS03	28/02/2017	161687	200692	0,09	6,6	7,71	64,7	7,48	12,4	0,50	127,0
Vijver	HLS01	26/10/2017	161909	200435	0,10	14,0	2,10	20,1	7,29	130,0		595,0
Vijver	HLS03	26/10/2017	161687	200692	0,37	16,4	11,4	114	7,9	151		1789,0
Hulshout (T0)												
Visvijver Hulshout	GNS08	1/03/2017	178088	195242	0,10	6,6	9,97	82,9	7,61	29,6	0,59	138,3
Visvijver Hulshout	GNS08	2/03/2017	178088	195242	0,11	6,9	10,26	85,3	7,90	34,2		145,6
Hoefijzervormige vijver	GNS10	1/03/2017	178146	195349	0,06	7,1	10,62	89,4	7,75	24,6	0,65	81,1
Hoefijzervormige vijver	GNS10	2/03/2017	178146	195349	0,06	7,0	10,64	88,7	7,92	37,8		80,5
ANB visvijver	GNS11	1/03/2017	176828	197593	0,12	6,2	9,71	79,9	7,58	17,4	0,75	166,0
Beek	GNW10	1/03/2017	176761	197514	0,12	6,1	6,92	56,7	6,35	15,7	0,72	165,2
Oude Molenlaak	GNW11	2/03/2017	178093	195132	0,75	6,4	6,58	54,0	7,08	25,2	0,90	199,5
Visvijver Hulshout	GNS08	19/10/2017	178088	195242	0,10	12,8	8,61	75,5	6,3	361,1		155,1
Hoefijzervormige vijver	GNS10	19/10/2017	178146	195349	0,04	12,8	10,5	98,8	7,2	40		67,8
ANB visvijver	GNS11	19/10/2017	176828	197593	0,23	14,9	6,48	64,2	4,4	54,7		381

Zuurstofwaarden in het rood liggen onder de norm (6 mg/l) voor normaal visleven (Belgisch Staatsblad, 2010). Enkel in het najaar werd een te lage zuurstofconcentratie gemeten in HSL01 (Hof van Lachenen). In de overige locaties was de zuurstofconcentratie boven de norm. Wat de overige parameters betreft werden geen uitzonderlijke hoge of lage waarden gemeten. Wel was de waterstand in het najaar zeer laag in de vijvers van Hof van Lachenen (HLS01, HLS02 en HLS03) en in GNS10 en GNS11 (Hulshout). In Hulshout stonden de beken GNW10 en GNW11 droog in het najaar van 2017.

2.3 Bemonsteringmethodes

Naargelang het oppervlaktewater werd er gevist met een elektrisch visserij toestel (Figuur 22) en/of met schietfuiken (Figuur 23) (Tabel 2).

Voor elektrovisserij gebruikten we elektrovisserijapparaten van het type Deka 7000 gevoed door een 5 kW-generator met een regelbare spanning variërend van 300 tot 500 V of van het type Deka 3000 (draagbaar toestel). De stroomstoot frequentie was 480 Hz.

Figuur 22 Elektrisch vissen op GNS10.

Dubbele schietfuiken werden zowel tijdens de voorjaars- als najaarscampagnes geplaatst. Het aantal geplaatste fuiken was afhankelijk van de oppervlakte van het water. De fuiken werden na 24 uur leeggemaakt.

Figuur 3 Het plaatsen van een schietfuike op GNS10.

Elke schietfuike heeft twee 7,7 m lange fuien, waartussen een geleidingsnet van 8 meter gespannen is. Een schietfuike type 120/90 bestaat uit een reeks van hoepels waar een net rond bevestigd is. De grootste hoepel vooraan (hoogte 90 cm, maaswijdte 12 mm), die open is, heeft onderaan een afgeplatte vorm van 120 cm zodat de hele fuike recht blijft staan. Aan het andere uiteinde (diameter 54 cm, maaswijdte 8 mm) wordt de fuike geopend en leeg gemaakt. Het geleidingsnet is bovenaan voorzien van vlotter en van een loodlijn onderaan. Vissen die tegen het geleidingsnet zwemmen, worden in één van de fuien geleid. Binnenin de fuien bevinden zich een aantal trechtervormige netten of kelen waarvan het smalle uiteinde naar achter is bevestigd. Eenmaal de vissen een keel gepasseerd zijn, kunnen ze niet meer terug.

De gevangen vissen werden ter plaatse geïdentificeerd, geteld, gemeten en gewogen. Daarna werden de vissen teruggezet.

In Tabel 2 geven we een overzicht van de bemonsteringsgegevens, inclusief de vangstspanning voor de campagnes uitgevoerd in 2017.

Tabel 2 Afvisdatums, locatienummer en bemonsteringsmethode per locatie in het voor-en najaar van 2017 (B: vanop boot, W: wadend).

Locatie	Locatienummer	Datum	Methode	Fuikdagen
Wijmeers (T1)				
Grote plas Wijmeers	WMS02	22/03/2017	elektrisch B	
Grote plas Wijmeers	WMS02	23/03/2017	fuik	6
Grote plas Wijmeers	WMS02	8/11/2017	elektrisch B	
Grote plas Wijmeers	WMS02	9/11/2017	fuik	6
Oude zandwinningsput	WMS03	22/03/2017	elektrisch B	
Oude zandwinningsput	WMS03	23/03/2017	fuik	2
Oude zandwinningsput	WMS03	8/11/2017	elektrisch B	
Oude zandwinningsput	WMS03	9/11/2017	fuik	2
Oude visvijver	WMS04	23/03/2017	elektrisch B	
Oude visvijver	WMS04	23/03/2017	fuik	2
Oude visvijver	WMS04	8/11/2017	elektrisch B	
Oude visvijver	WMS04	9/11/2017	fuik	2
Wijmeers plas	WMS05	23/03/2017	elektrisch B	
Ontplodering	WM0	8/11/2017	elektrisch B	
Ontplodering	WM0	9/11/2017	elektrisch B	
Weymeerbroek (T1)				
Gracht	WBW1	21/03/2017	elektrisch W	
Gracht	WBW1	10/11/2017	elektrisch W	
Zennegat (T0/T1)				
Plas	ZG1	20/03/2017	elektrisch B	
Plas	ZG1	21/03/2017	fuik	4
Plas	ZG1	19/09/2017	elektrisch B	
Plas	ZG1	19/09/2017	fuik	4
Plas	ZG2	20/03/2017	elektrisch B	
Plas	ZG2	21/03/2017	fuik	2
Plas	ZG2	18/09/2017	elektrisch B	
Plas	ZG2	19/09/2017	fuik	2
Hof van Lachenen (T0)				
Vijver	HLS01	27/02/2017	elektrisch W	
Vijver	HLS01	28/02/2017	fuik	4
Vijver	HLS01	26/10/2017	elektrisch W	
Vijver	HLS01	27/10/2017	fuik	4
Vijver	HLS02	27/02/2017	elektrisch B	
Vijver	HLS02	28/02/2017	fuik	4
Vijver	HLS03	27/02/2017	elektrisch B	
Vijver	HLS03	28/02/2017	fuik	4
Vijver	HLS03	26/10/2017	elektrisch W	
Hulshout (T0)				
Visvijver Hulshout	GNS08	1/03/2017	elektrisch B	
Visvijver Hulshout	GNS08	2/03/2017	fuik	2
Visvijver Hulshout	GNS08	19/10/2017	elektrisch B	
Visvijver Hulshout	GNS08	20/10/2017	fuik	2
Hoefijzervormige vijver	GNS10	1/03/2017	elektrisch B	
Hoefijzervormige vijver	GNS10	2/03/2017	fuik	1
Hoefijzervormige vijver	GNS10	19/10/2017	elektrisch W	
ANB visvijver	GNS11	1/03/2017	elektrisch B	
Beek	GNW10	1/03/2017	elektrisch W	
Oude Molenlaak	GNW11	2/03/2017	elektrisch W	

3 Resultaten visbestandopnames

3.1 Algemeen

3.1.1 Aantal soorten

Tabel 3 Overzicht van de gevangen vissoorten (x: aanwezig) en het totaal aantal soorten op de verschillende T0 en T1 locaties bemonsterd in het voor- en najaar van 2017. (EB= elektrisch vanaf boot, EW= elektrisch wadend)

Locatie	Locatienummer	Datum	Methode	baars	blankvoorn	blauwbandgrondel	bittervoorn	bot	brakwatergrondel	brasem	bruine Amerikaanse dweigmeerval	dikkopje	driedoornige steibelbaars	Euro pese meerval	giebel	karper	kolblei	paling	pos	rietvoorn	riviergrondel	snoek	spiering	tiendoornige steibelbaars	vetje	zeebaars	zeelt	zonnebaars	Totaal aantal soorten
Vijver	GNS08	1/03/2017	EB	x											x												x	3	
Vijver	GNS08	2/03/2017	fuik	x							x				x													x	4
Vijver	GNS08	19/10/2017	EB	x							x				x												x	4	
Vijver	GNS08	20/10/2017	fuik	x							x				x												x	4	
Hoefijzervormige vijver	GNS10	1/03/2017	EB		x	x					x				x						x						x	6	
Hoefijzervormige vijver	GNS10	2/03/2017	fuik			x					x				x						x						x	5	
Hoefijzervormige vijver	GNS10	19/10/2017	EW			x					x				x												x	4	
ANB vijver	GNS11	1/03/2017	EB																									0	
Beek	GNW10	1/03/2017	EW																									0	
Beek	GNW11	2/03/2017	EW																									0	
Hof van Lachenen	HLS01	27/02/2017	EW			x									x	x				x								4	
Hof van Lachenen	HLS01	28/02/2017	fuik			x									x					x								3	
Hof van Lachenen	HLS01	26/10/2017	EW			x									x	x				x								4	
Hof van Lachenen	HLS01	27/10/2017	fuik			x									x					x								3	
Hof van Lachenen	HLS02	27/02/2017	EB			x									x	x				x								4	
Hof van Lachenen	HLS02	28/02/2017	fuik			x									x	x				x								4	
Hof van Lachenen	HLS03	27/02/2017	EW			x									x													2	
Hof van Lachenen	HLS03	28/02/2017	fuik			x									x													2	
Hof van Lachenen	HLS03	26/10/2017	EW			x									x					x								3	
Weymeerbroek gracht	WBW1	21/03/2017	EW										x											x				2	
Weymeerbroek gracht	WBW1	10/11/2017	EW									x	x											x				3	
Ontpolderingsplas	WM0	9/11/2017	EW/B			x				x			x		x	x												5	
Grote plas Wijmeers	WMS02	22/03/2017	EB	x		x	x					x			x	x			x		x		x				x	x	11
Grote plas Wijmeers	WMS02	23/03/2017	fuik	x											x	x				x		x					x	x	9
Grote plas Wijmeers	WMS02	8/11/2017	EB	x	x	x	x								x	x				x		x			x		x	x	12
Grote plas Wijmeers	WMS02	9/11/2017	fuik		x		x												x		x				x		x	x	7
Oude zandwinningsput	WMS03	22/03/2017	EB	x	x															x								3	
Oude zandwinningsput	WMS03	23/03/2017	fuik	x																									1
Oude zandwinningsput	WMS03	8/11/2017	EB	x	x																x		x					4	
Oude zandwinningsput	WMS03	9/11/2017	fuik	x	x																x						x	x	5
Oude visvijver	WMS04	23/03/2017	fuik	x																									2
Oude visvijver	WMS04	23/03/2017	EB	x	x		x						x	x		x	x	x			x						x	8	
Oude visvijver	WMS04	8/11/2017	EB	x	x		x						x	x						x		x					x	8	
Oude visvijver	WMS04	9/11/2017	fuik	x	x		x													x							x	5	
Wijmeers plas	WMS05	23/03/2017	EB																									0	
ZG1	ZG1	20/03/2017	EB			x							x											x				4	
ZG1	ZG1	21/03/2017	fuik			x	x						x												x			4	
ZG1	ZG1	19/09/2017	EW			x	x		x	x					x						x							7	
ZG1	ZG1	19/09/2017	fuik	x		x	x	x	x				x		x	x								x			x	11	
ZG2	ZG2	20/03/2017	EB	x		x							x															3	
ZG2	ZG2	21/03/2017	fuik	x	x	x							x															4	
ZG2	ZG2	18/09/2017	EB	x		x															x		x					4	
ZG2	ZG2	19/09/2017	fuik	x	x	x																					x	5	

Enkel in de beken, in de Wijmeers plas (WMS05) en in de ANB vijver werd geen vis gevangen. In totaal werden 25 soorten gevangen. We bespreken hieronder per locatie de resultaten van de bemonsteringen.

3.2 Aantal soorten en individuen per gebied

3.2.1 Het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG)-wetland Wijmeers

3.2.1.1 WMS02

We vingen in totaal 13 soorten in de grote vijver in het GOG-wetland Wijmeers (Tabel 4). In het voorjaar vingen we 11 soorten en 12 in het najaar. Met elektrovisserij vingen we vooral bittervoorn en baars in het voorjaar en zonnebaars in het najaar. In het najaar waren er ook veel juveniele zeelten in de plas. Met de fuiken vingen we minder vissen zpwel wat aantallen als soorten betreft.

Tabel 4 Aantal individuen per soort gevangen met elektrovisserij (EB) en fuiken (F) op WMS02 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	66	15	5	0
bittervoorn	104	9	490	1
blankvoorn	0	0	2	6
blauwbandgrondel	2	0	3	0
driedoornige stekelbaars	1	0	0	0
giebel	4	2	8	0
karper	1	1	6	0
paling	17	15	14	1
rietvoorn	3	1	72	1
snoek	2	1	1	0
vetje	0	0	15	4
zeelt	4	3	359	4
zonnebaars	20	1	1328	3
Aantal soorten	11	9	12	7
Aantal individuen	224	48	2303	20

Tabel 5 Biomassa (g) per soort gevangen met elektrovisserij (EB) en fuiken (F) op WMS02 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	545,2	83,2	191,5	0
bittervoorn	85,4	30,9	242,4	3,3
blankvoorn	0	0	43,1	403,3
blauwbandgrondel	3,4	0	2,3	0
driedoornige stekelbaars	1,7	0	0	0
giebel	347,8	4235,8	60,2	0
karper	5,7	6550	76,7	0
paling	5648,1	8448,5	7254,5	1044,8
rietvoorn	4,8	5,8	84	47
snoek	3636	1260,4	544,2	0
vetje	0	0	12,5	10,3
zeelt	2267	4231	2322	5193
zonnebaars	78,9	25,6	1237,7	7,8
Totaal gewicht (g)	12624,1	24871,5	12071,4	6709,6

In het najaar vingen we meer individuen met de elektrische visserij dan in het voorjaar omdat verschillende soorten zoals zonnebaars en zeelt zich hadden voortgeplant en er dus meer jonge, kleine individuen aanwezig waren. Deze jonge vissen houden zich voornamelijk op aan de oevers waar elektrovisserij het meest efficiënt is. In het voorjaar was de meest gevangen soort met elektrovisserij bittervoorn met een relatieve abundantie van 46,4% gevolgd door baars (29,5%). De hoogste relatieve biomassa echter wordt bepaald door paling (44,7%) met 5648,1 g en snoek (28,8%) met 3636 g (Tabel 5). In het najaar werd zonnebaars het meest gevangen (57,7%) gevolgd door bittervoorn (21,3%). Opnieuw maakte paling met 7254,5 g het grootste deel uit van de biomassa (60,1%).

Met fuiken werden baars en paling het meest gevangen in het voorjaar (elk 31,3%), en blankvoorn (30%) in het najaar. De relatieve biomassa in het voorjaar werd overherst door paling (8448,5 g; 34%) en zeelt (4231 g; 17%). In het najaar was dit vooral zeelt (5193 g; 77,4%).

De grote plas heeft een natuurlijk karakter en biedt de nodige habitatkenmerken voor een gediversifieerd visbestand. De aanwezigheid van pioniersoorten zoals driedoornige stekelbaars en gibel, is typisch voor een jong ecosysteem.

3.2.1.2 WMS03

We vingen in totaal zes soorten op deze oude zandwinningsput. In het voorjaar vingen we met elektrovisserij drie soorten en vier in het najaar (Tabel 6). In het voorjaar domineerde blankvoorn in aantal individuen (65,7%) en gewicht (2962,2 g; 70,4%) (Tabel 7). In het najaar domineerde baars de vangsten in aantal (93,6%) en gewicht (76,2%).

Tabel 6 Aantal individuen per soort gevangen met elektrische visserij (EB) en fuiken (F) op WMS03 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	62	8	776	458
blankvoorn	197	0	28	25
rietvoorn	41	0	20	2
snoek	0	0	5	0
zeelt	0	0	0	1
zonnebaars	0	0	0	2
Aantal soorten	3	1	4	5
Aantal individuen	300	8	829	488

Tabel 7 Biomassa per soort gevangen met elektrische visserij (EB) en fuiken (F) op WMS03 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	708,9	112,8	4890	2105,6
blankvoorn	2962,2	0	143,8	140,1
rietvoorn	537,7	0	369	46,7
snoek	0	0	1015	0
zeelt	0	0	0	2059
zonnebaars	0	0	0	0,4
Totaal gewicht (g)	4208,8	112,8	6417,6	4351,4

Met de fuiken vingen we in het voorjaar enkel baars terwijl we in het najaar naast baars ook nog blankvoorn, rietvoorn, zeelt en zonnebaars vingen. Net zoals bij het elektrisch vissen domineerde baars in het najaar de fuikvangsten wat het aantal gevangen individuen betreft (93,9%). Baars (48,4%) en zeelt (47,3%) droegen vooral bij tot de biomassa (zie ook Tabel 7).

Het visbestand op de oude zandwinningsput is weinig gediversifieerd.

3.2.1.3 WMS04

In de oude visvijver hadden we meer succes dan in WMS03. We vingden in totaal tien soorten (tabel 8). In het voorjaar vingden we met elektriciteit telkens acht soorten. De aantallen waren niet zeer hoog (276 in totaal). Het relatieve aandeel van baars was 66,7% in het voorjaar en 72,6% in het najaar. Europese meerval droeg in beide seizoenen het meest bij tot de biomassa namelijk 92,1% in het voorjaar en 61,9% in het najaar (Tabel 9).

Tabel 8 Aantal individuen per soort gevangen met elektrovisserij vanaf boot (EB) en fuiken (F) op WMS04 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen Methode	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	116	2	85	4
bittervoorn	1	0	7	17
blankvoorn	28	0	1	80
Europese meerval	6	0	3	0
giebel	1	0	1	0
kolblei	5	1	0	0
paling	1	0	0	0
pos	1	0	14	97
riviergrondel	0	0	3	0
vetje	0	0	3	44
Aantal soorten	8	2	8	5
Aantal individuen	159	3	117	242

Tabel 9 Biomassa per soort gevangen met elektrovisserij vanaf boot (EB) en fuiken (F) op WMS04 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen Methode	VJ		NJ	
	EB	F	EB	F
baars	943,3	15,5	2824,8	144
bittervoorn	4	0	7,5	58
blankvoorn	333,9	0	10,1	944,6
Europese meerval	56620	0	9443,8	0
giebel	2182,2	0	2843	0
kolblei	112,7	15,2	0	0
paling	1262,8	0	0	0
pos	12	0	107	859
riviergrondel	0	0	30,5	0
vetje	0	0	1,2	91,2
Totaal gewicht (g)	61471,2	30,7	15268,1	2096,9

Met de fuiken vingden we twee soorten in het voorjaar en vijf in het najaar. In het voorjaar waren de fuiken vooral door baars (66,7%) gevuld, in het najaar eerder door pos (40,1%) en blankvoorn (33,1%). In het voorjaar was de bijdrage tot de biomassa door baars en kolblei van dezelfde grootteorde, elk ongeveer 50%. In het najaar droegen vooral blankvoorn (45%) en pos (41%) bij tot de biomassa.

De oude visvijver heeft ondanks zijn schrale oevers toch een gediversifieerd visbestand. Buiten één giebel vingden we geen exoten. De aanwezigheid van riviergrondel, een stroomminnende soort, in stilstaand water is merkwaardig.

3.2.1.4 WMS05

Deze plas werd enkel in het voorjaar bemonsterd. We vingen geen vis.

3.2.1.5 WMO

De ontpolderingsplas werd enkel in het najaar bij eb bemonsterd. We vingen nabij de dijkbreuk geen vis. In het stuk stroomafwaarts de dijkbreuk vingen we met elektriciteit vijf soorten. Het aantal gevangen individuen was laag alsook de biomassa (Tabel 10). Buiten karper en brasem zijn alle gevangen soorten pioniersoorten.

Tabel 10 Aantal individuen en gewicht per soort gevangen met elektrische visserij (EB) op WMO in het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	NJ	
	aantal	gewicht (g)
driedoornige stekelbaars	3	2,7
blauwbandgrondel	5	3,1
brasem	1	2,5
giebel	9	111,6
karper	1	12
Aantal soorten	5	
Aantal individuen	19	
Totaal gewicht (g)		131,9

Giebel droeg het meest bij tot de biomassa (84,6%). Alle gevangen vissen waren kleine exemplaren. De ontpolderingsplas is een dynamisch habitat. Sedimentatie is er hoog (hoge turbiditeit zie Tabel 1) wat resulteert in een dikke sliblaag. Bij eb staat het waterpeil zeer laag waardoor het habitat dan ongeschikt is voor grotere vissen. Misschien is het wel nuttig om na te gaan of vissen bij vloed de ontpoldering binnen zwemmen.

3.2.2 Het Weymeerbroek

De gracht (WBW1) werd enkel elektrisch bemonsterd. In het voorjaar vingen we enkel stekelbaarzen (Tabel 11). In het najaar vingen we ook nog dikkopje. Dikkopje is een estuariene vissoort die zijn volledige levenscyclus in het estuarium kan voltooien. De stekelbaarzen zijn resistente pioniersoorten.

Tabel 11 Aantal individuen en gewicht per soort gevangen met elektrische visserij (EB) op WBW1 in het voorjaar (VJ) en najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	aantal	gewicht (g)	aantal	gewicht (g)
dikkopje	0	0	2	1,6
driedoornige stekelbaars	21	13,3	23	21,9
tiendoornige stekelbaars	58	42,6	25	35
Aantal soorten	2		3	
Aantal individuen	79		50	
Totaal gewicht (g)		55,9		58,5

De gracht was in het najaar heringericht wat zijn invloed kan hebben op de aanwezige visgemeenschap. De dimensies van de gracht beperken de mogelijkheden voor een gediversifieerd visbestand.

3.2.3 Het Zennegat

Door een vertraging in de realisatie van de werken werd in het voorjaar van 2017 nog een T0-bemonstering uitgevoerd. De eerste T1-campagne kon dus pas in het najaar van 2017 uitgevoerd worden. In 2018 zal de T1-voorjaarscampagne uitgevoerd worden. De resultaten voor de twee plassen (Z1 en Z2) in het GGG worden in een volgend rapport besproken. Wel kunnen we al stellen dat het gebied potenties heeft voor een gediversifieerd

visbestand (Tabel 3) en als opgroeigebied kan fungeren voor verschillende vissoorten. Wel stellen we vast dat in beide plassen een dikke sliblaag aanwezig is die nadelig kan zijn voor het visbestand.

3.2.4 Hof van Lachenen

3.2.4.1 HLS01

Ondanks het feit dat deze plas zeer natuurlijk oogt herbergt ze maar een saai visbestand. We vingen slechts vier soorten: karper, paling en de niet-inheemse blauwbandgrondel en gibel (Tabel 12).

Tabel 12 Aantal individuen per soort gevangen met elektrovisserij (EW= wadend) en fuiken (F) op HLS01 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EW	F	EW	F
blauwbandgrondel	641	37	363	250
gibel	184	35	123	39
karper	1	0	2	0
paling	3	50	5	2
Aantal soorten	4	3	4	3
Aantal individuen	829	122	493	291
Chinese wolhandkrab	0	9	0	2

In de elektrische vangsten in het voorjaar domineerden blauwbandgrondel (77,3%) en gibel (22,2%). Dat is ook zo in het najaar (73,6% en 24,9%). Wat de biomassa betreft domineerde paling in het voorjaar. In het najaar waren dat paling en karper (Tabel 13).

Tabel 13 Biomassa (g) per soort gevangen met elektrovisserij (EW= wadend) en fuiken (F) op HLS01 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ	
	EW	F	EW	F
blauwbandgrondel	1849,7	104,6	308,3	473
gibel	1718,9	1155,1	8488	1376
karper	2,3	0	6721,2	0
paling	5013	79138,9	6376,2	2789,4
Totaal gewicht (g)	8583,9	80398,6	21894	4638,4
Chinese wolhandkrab	0	1114,8	0	?

Karper werd niet gevangen met fuiken. In het voorjaar vingen we veel paling (41,1%) terwijl in het najaar blauwbandgrondel (85,9%) de oscar won voor meest gevangen soort. Paling droeg vooral bij tot de biomassa in het voorjaar (58,4%) en het najaar (60,1%). We vingen ook enkele Chinese wolhandkrabben met de fuiken.

De put heeft potenties voor een gediversifieerd visbestand die hopelijk gerealiseerd zal worden na de werken.

3.2.4.2 HLS02

HLS02 kon enkel in het voorjaar worden bemonsterd. In het najaar stond deze vijver leeg. Net als HLS01 heeft dit water potenties voor het herbergen van een gediversifieerde visgemeenschap maar is het momenteel pover gesteld met het visbestand. Het droog komen te staan is wel een oorzaak. We vingen ook hier enkel blauwbandgrondel, gibel, karper en paling. Deze soorten werden met beide technieken gevangen (Tabel 14).

Tabel 14 Aantal individuen en gewicht (g) per soort gevangen met elektrovisserij van boot (EB) en fuiken (F) op HLS02 in het voorjaar van 2017.

methode	EB		F	
	aantal	gewicht (g)	aantal	gewicht (g)
blauwbandgrondel	1659	743,3	2	3,6
giebel	48	4537,5	4	84,2
karper	15	388	3	3393,8
paling	12	9269	44	31410
Aantal soorten	4		4	
Aantal individuen	1734		53	
Totaal gewicht (g)		14937,8		34891,6

Met elektriciteit vingen we vooral blauwbandgrondels (95,7%). De biomassa bij de elektrische vangst werd gedomineerd door paling (62,1%) en giebel (30,4%).

Met de fuiken vingen we vooral paling (83%) die ook het grootste deel van de biomassa uitmaakte (90%).

3.2.4.3 HLS03

Deze plas werd in het voorjaar elektrisch en met fuiken bemonsterd. In het najaar kon door de lage waterstand enkel elektrisch gevestigd worden. We vingen slechts drie soorten: blauwbandgrondel, giebel en paling. In het voorjaar domineerde blauwbandgrondel de vangstaantallen (Tabel 15). Blauwbandgrondel maakte in het voorjaar 92,6 % uit van Met de elektrische vangsten en 65,1% van de fuikvangsten. In het najaar domineerde giebel de vangsten (72,1%). Paling werd alleen gevangen in het najaar.

Tabel 15 Aantal individuen per soort gevangen met elektrovisserij (EW=wadend) en fuiken (F) op HLS03 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ
	EW	F	EW
blauwbandgrondel	50	28	70
giebel	4	15	189
paling	0	0	3
Aantal soorten	2	2	3
Aantal individuen	54	43	262

Tabel 16 Biomassa (g) per soort gevangen met elektrovisserij (EW=wadend) en fuiken (F) op HLS03 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ		NJ
	EW	F	EW
blauwbandgrondel	83,4	66,4	54,1
giebel	799,5	182,7	14663
paling	0	0	3661,4
Totaal gewicht (g)	882,9	249,1	18378,4

Wat de biomassa betreft domineerde giebel zowel in het voorjaar als in het najaar.

De putten in Hof van Lachen worden gekenmerkt door een soortenarme visgemeenschap.

3.2.5 Hulshout

3.2.5.1 GNS08

Op deze verwaarloosde visvijver vingen we in totaal vier soorten (Tabel 17). Met de elektrische visserij vingen we in het voorjaar drie soorten en vier in het najaar. Baars werd het meest gevangen in het voorjaar (61%) en juveniele individuen van zonnebaars (52,1%) in het najaar. Giebel domineerde de biomassa in het voorjaar (89,8%) en het najaar (93,8%) (Tabel 18).

Tabel 17 Aantal individuen per soort gevangen met elektrovisserij (EW= wadend) en fuiken (F) op GNS08 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen Methode	VJ		NJ	
	EW	F	EW	F
baars	36	12	72	10
bruine Amerikaanse dwergmeerval	0	234	23	344
giebel	11	1	30	3
zonnebaars	12	19	136	79
Aantal soorten	3	4	4	4
Aantal individuen	59	266	261	436

Tabel 18 Biomassa (g) per soort gevangen met elektrovisserij (EW=wadend) en fuiken (F) op GNS08 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen Methode	VJ		NJ	
	EW	F	EW	F
baars	1375,1	1567,2	1583,4	1314,2
bruine Amerikaanse dwergmeerval	0	10890,3	405,4	10671,7
giebel	13623,5	1225	44252	3183
zonnebaars	167,6	422,7	936,6	1069,4
Totaal gewicht (g)	15166,2	14105,2	47177,2	16237,9

Met de fuiken vingen we in het voorjaar vier soorten. We vingen opvallend veel bruine Amerikaanse dwergmeerval (88%) die ook voor de grootste biomassa zorgde (77,2%). In het najaar hebben we ongeveer hetzelfde beeld; dominantie van bruine Amerikaanse dwergmeerval in aantal (78,9%) en gewicht (65,7%).

Het visbestand in GNS08 is met drie exotische soorten en baars ondermaats.

3.2.5.2 GNS10

In deze hoefijzervormige vijver konden we enkel in het voorjaar beide vistechnieken toepassen. In het najaar was het waterpeil te laag om fuiken te zetten. Het visbestand is net als in GNS08 pover (Tabel 19).. In het voorjaar werd met de elektrische visserij vooral blauwbandgrondel (49%) en zonnebaars (44,8%) gevangen. Giebel droeg het meest bij tot de biomassa (52,7%). In het najaar was het relatieve aantal blauwbandgrondel het hoogst (75,1%). De bijdrage tot de biomassa van blauwbandgrondel (42,7%) was ongeveer even groot als die van giebel (47,7%) (zie ook Tabel 20).

Tabel 19 Aantal individuen per soort gevangen met elektro visserij wadend en vanaf boot (EW/EB) en fuik (F) op GNS08 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ			NJ		
	EB	F	EW	EB	F	EW
blankvoorn	7	0	0			
blauwbandgrondel	472	30	371			
bruine Amerikaanse dwergmeerval	2	42	4			
giebel	40	2	13			
rietvoorn	11	8	0			
zonnebaars	432	15	106			
Aantal soorten	6	5	4			
Aantal individuen	964	97	494			

Tabel 20 Biomassa (g) per soort gevangen met elektrische visserij wadend en vanaf boot (EB/EW) en fuik (F) op GNS08 in het voorjaar (VJ) en het najaar (NJ) van 2017.

Seizoen	VJ			NJ		
	EB	F	EW	EB	F	EW
blankvoorn	77,4	0	0			
blauwbandgrondel	1015,4	119	785,5			
bruine Amerikaanse dwergmeerval	80,4	2258,7	16,1			
giebel	2157,3	11,9	877,4			
rietvoorn	18,2	483,8	0			
zonnebaars	746,7	93,5	159			
Totaal gewicht (g)	4095,4	2966,9	1838			

In de fuik vingen we hoofdzakelijk bruine Amerikaanse dwergmeerval (43,3%) gevolgd door blauwbandgrondel (30,9%). Bruine Amerikaanse dwergmeerval droeg ook het meest bij tot de biomassa (76,1%).

Het visbestand in GNS10 is ondermaats.

3.2.5.3 GNW10

In deze gracht vingen we geen vissen in het voorjaar, in het najaar stond de gracht leeg.

3.2.5.4 GNS11

In het voorjaar werden de oevers van deze vijver volledig afgevist zonder dat we ook maar één vis konden verschalken. We vingen wel veel vinpootsalamnders. In het najaar stond er te weinig water om te kunnen vissen.

3.2.5.5 GNW11

In het voorjaar werd deze beek over 100 m elektrisch bevestigd. We vingen geen vis. In het najaar stond de beek droog.

4 Besluiten

In het kader van de monitoring van het Sigmaplan voerden we in verschillende gebieden een nul-meting (T0) of een één-meting (T1, na de werken) van het visbestand uit. Er werd in het voor- en najaar bemonsterd. Waar mogelijk werd naast elektrische visserij ook met dubbele schietfuisen gevist.

Enkel in het najaar werd een te lage zuurstofconcentratie gemeten in HLS01 (Hof van Lachenen).

De grote vijver (WMS02) in het Gecontroleerd Overstromingsgebied (GOG)-wetland Wijmeers heeft met 13 soorten de grootste soortendiversiteit. Sommige soorten rekruteren in deze vijver. De oude zandwinningsput (WMS03) en de oude visvijver (WMS04) hebben respectievelijk zes en tien soorten. De ontpolderingsplas (WM0) herbergde op het moment van de staalname weinig soorten.

Het visbestand in de gracht in het Weymeerbroek bestaat uit drie soorten.

De vijvers in de Hof Van Lachenen en Hulshout hebben een weinig gediversifieerd visbestand met voornamelijk niet-inheemse soorten.

.

5 Referenties

Belgisch Staatsblad, 2010. N.209 180e jaargang 9 juli 2010 (45463) wat betreft de milieukwaliteitsnormen voor oppervlaktewateren, waterbodems en grondwater.

Breine, J., Mertens, W., De Bruyn, A., Galle, L., Lambeens, I., Maes, Y. & G. Van Thuyne, 2015. Visbestandopnames op enkele wateren in het bekken van de Zeeschelde (2014-2015). Meting nul-situatie in het kader van de monitoring van het Sigmoplan. INBO.R.2015.9449682. 37pp.

Breine, J., Mertens, W., Maes, Y. & G. Van Thuyne, 2011. Visbestandopnames op enkele wateren in het bekken van de Zeeschelde (2010). Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010. INBO.R.2011.3. 28pp.

Breine, J., Mertens, W., Simoens, I. & G. Van Thuyne, 2010. Visbestandopnames op enkele wateren in het bekken van de Zeeschelde (2009). Rapporten van het Instituut voor Natuur en Bosonderzoek 2010. INBO.R.2010.18. 37pp.

Couderé, K., Vincke, J., Nachtergaele, L., Van den Bergh, E., Dauwe, W., Bulckaen, D. & J. Gauderis, 2005. Geactualiseerd Sigmoplan voor veiligheid en natuurlijkheid in het bekken van de Zeeschelde: synthesesnota. Waterwegen & Zeekanaal NV: Antwerpen, Belgium. II. 74 pp.

Galle, L., Breine, J., Mertens, W., De Bruyn, A., Lambeens, I., Maes, Y. & G. Van Thuyne, 2017. Visbestandopnames op enkele oude Demermeanders en enkele waterlopen in het bekken van de Zeeschelde (2016). Meting nul- en één situatie in het kader van de monitoring van het Sigmoplan.

Mertens, W., Van Thuyne, G. & J. Breine, 2010. Visbestandopnames op enkele wateren in de polder van Kruibeke - Bazel - Rupelmonde (2007-2008). Meting nulsituatie in het kader van de monitoring van het Sigmoplan. INBO.R.2010.10. 19 pp.